

Već pola veka nedaleko od naseljenog mesta u opštini Temerin nalazi se farma svinja, iako prema aktuelnoj regulativi Opštine Temerin farme ne bi smele da se grade u građevinskom rejonu. Od 2018. godine posluje farma za uzgoj svinja Temerin agrar. Godinama unazad su na ovom mestu, nedaleko od porodičnih kuća, razne firme „držale“ farmu svinja zbog čega su se meštani bunili, ali njihova borba za čistiji vazduh intenzivnije kreće od 2014. kada je smrad, kako kažu, postao nepodnošljiv.

Ipak, to nije jedini problem u vezi sa radom ove farme.

Tako je Poljoprivedna inspekcija utvrdila da se posebni prostori u koje se odlaže stajski otpad iz Temerin agrara, takozvane lagune, nalaze na državnom zemljištu, koji je, kako su u opštinskoj upravi rekli u avgustu prošle godine, farma koristila bez ugovora o zakupu.

Upravu je inspekcija o ovome obavestila 7. februara 2020. godine. Takođe, prema zakonu sva postrojenja koja mogu imati negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu moraju imati posebnu, takozvanu integrisanu dozvolu. Kao farma čiji je kapacitet 10.000 svinja, Temerin agrar bi morao da ima takvu dozvolu, ali je nema.

Inspektori Sektora za nadzor i predostrožnost u životnoj sredini Ministarstva zaštite životne sredine obišli su farmu 3. septembra 2019. nakon čega su Rešenjem naložili farmi da podnese zahtev za izdavanje integrisane dozvole.

Temerin agrar je to uradio 22. januara 2020, međutim dozvola nije izdata jer zahtev nije sadržao svu potrebnu dokumentaciju, rečeno je Centru za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS) iz opštinske uprave u februaru ove godine.

Profesor sa Katedre za hemijsku tehnologiju i zaštitu životne sredine Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu Dejan Krčmar za CINS kaže da farme moraju imati studiju procene uticaja na životnu sredinu jer je neophodan dokument za dobijanje upotrebne i integrisane dozvole. Ukoliko je nisu dobili kada je farma građena, onda se radi studija zatečenog stanja. Pored toga Krčmar kaže da mogu da se koriste i biofilteri koji se postavljaju na ventilaciju i tako prečišćavaju vazduh koji izlazi manje zagađen i sa mnogo manje neprijatnih mirisa.

Čekajući pravosnažnu presudu

Milenko Karlica je jedan od pedesetak građana koji su tužili Temerin agrar i to iste godine kada je ova firma otvorila svoja vrata. Međutim, sudskog epiloga još nema. Naime, Osnovni sud u Novom Sadu je prvo doneo presudu u korist meštana Temerina i naložio farmi da spreči širenje neprijatnih mirisa. Međutim, novosadski Apelacioni sud je ukinuo presudu i vratio postupak na ponovno odlučivanje jer Osnovni sud nije u potpunosti utvrdio činjenično stanje. U obrazloženju se navodi da sud nije utvrdio namenu objekata u kojima tužioci imaju prebivalište, u kom svojstvu koriste te objekte i da li imaju potrebne dozvole.

Apelacioni sud traži i da nadležni organi utvrde postojanje emisije neprijatnih mirisa jer je presuda donesena samo na osnovu svedočenja tužilaca. Neophodno je utvrditi i da li postoje uređaji koji bi mogli delimično ili potpuno neutralisati te mirise, odnosno šta Temerin agrar treba da preduzme kako bi smanjio štetne emisije sa farme. Direktor ove firme, Vladica Mladenović, kaže za CINS da su papiri na njihovoj strani.

Sporna lokacija, direktor farme obećava preseljenje

Farma koja je građena sredinom prošlog veka danas ne bi smela da se nalazi na ovoj parceli. Naime, prema Planu generalne regulacije opštine Temerin, farme za uzgoj životinja ne smeju da se grade u radnoj zoni, u kakvoj se nalazi ova farma. Iz Opštine za CINS kažu da je, međutim, ovo „zatečeno stanje“. Objekte farme izgradilo je još u drugoj polovini prošlog veka Društveno preduzeće za poljoprivrednu proizvodnju, promet i usluge Petefi Temerin, koje je privatizovano 2004. godine. Zbog toga u opštinskoj upravi Temerina kažu da su takvo stanje „zatekli“ i dodaju da nikada nisu izdali dozvolu da tu bude sagrađena farma. Dodaju i da dozvole nemaju ni lagune u kojima se skladišti stajsko đubrivo.

Izvor: cins.rs